

A „TÖRÖK SZULTÁN“-hoz

NŐI DIVAT ÉS KÉSZ RUHA-RAKTÁRBAN

Budapesten hatvani-utca, az újvilág-utcával szemben

kész ruhák legújabb divat szerint a legolcsóbb áron kaphatók: és pedig 15 frt, 18 frt, 20 frt, és 25 frt-ért igen finom kelmékből.

fekete ternó-ruhák 20 frittól kezdve.

Megrendelések is ugyanezen áron pontosan és gyorsan teljesítettek, és kívánatra minták küldetnek.

Nagy választék kész tavaszi felöltökből párizsi minták szerint 6 frittól kezdve.

CZIM: A „Török szultán“-hoz. Budapest, hatvani-utca.

Uj a zongora-játszók számára.

Uj! 65 forint!

Uj! 65 forint!

65 frt egy harmonium.
öt oktávra, 2 regiszterrel, mely különben 130 frtba kerül; hang, gépezet, fuvó-erő, claviatur-nagyság, hangteljes, jótállás, mint a 4-800 frtba kerülő hangszereknél. — Kettős játéki (dupla hang octávokban) 95 frt. 97 centimeter hosszú, 50 centimeter mély és 78 centimeter magas. Lada és csomorgolás 3 frt. Árjegyzékek házi harmonikák, forgató-harmonikák s több effélékr 1 ingyen és bérmentve. Klein Janos harmonika-és harmonium-gyára, Bécs. VII. Mariahilferstrasse Nr. 86.

Ajánlom a mélyen tisztelt hölgyvilágnak

függönytisztító intézetemet,

hol azok chlormész nélkül, ablakonként 50 krajczárjával az ujhöz hasonló szépen tisztítottak meg. Nemkülönböztetve nagy választék találhatók itt

recze-függönyökből

a legújabb mintákban, 2 frt 80 krtól 9 frittig ablakonként.

Harisnya-szárakból a fej hozzákötésére s az ehhez szükséges divatos kötőpamutokból, valamint **gyermek és női harisnyákból, gazdag választékban.**

A legújabb képes árjegyzékek rendelkezésre készen állanak.

UNGER F. W. FIA,
Deák Ferencz-utca 5. sz.
Alapítva 1835-ben.

TANNINGENE.

Ótomentes ártalmatlan hajfestő-szer szürke, fehér és vörös haj,

szőkék, és szembőlők számára, melyek a leggyorsabb módon csak egyszeri használat után is, megbízhatóan és zatosan hibátlanul festenek.

szőke, barna és fekete természetes színöket, melylyel a megőszülés előtt bírtak, ismét visszanyerik és sem szappannal mosás, sem gőzfürdő által nem vesztik el azt. Ára frt 2.50.

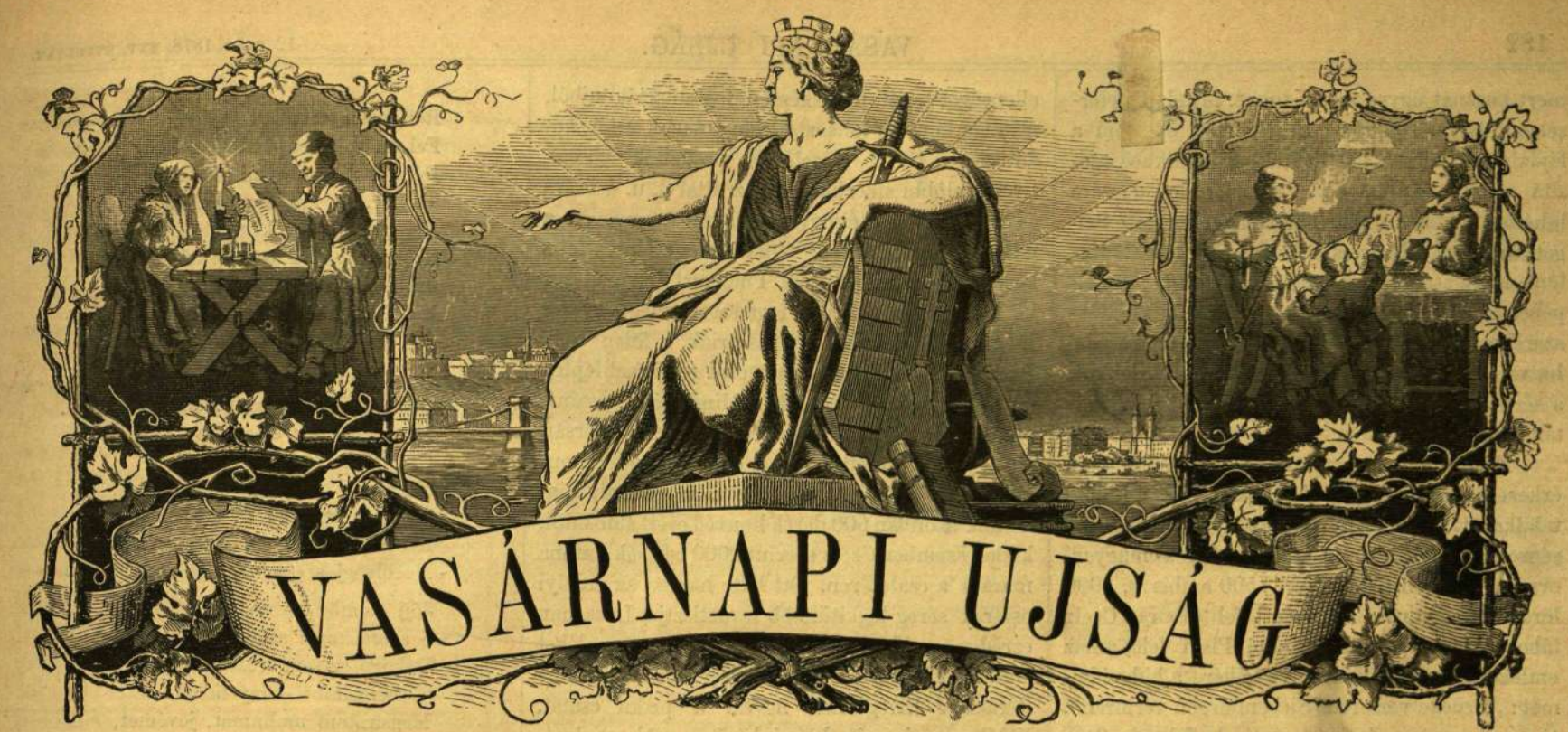
Eredeti keleti rózsatej,
Russ Károlytól, 4339

a bőrcnek azonnal, és nem csuán hosszabb használat után, oly gyöngéd, vakítóférségű, fiatal frissességű színt ad, mint a mely semmi egyéb szer által nem érhető el; ráncokat, minden sárga vagy barna arca-színt azonnal eltávolít, s egyformán alkalmas és hatásos valamennyi testrésze. Ára 1 frt 50 kr.

Szeplőt,
májfoltokat, pörpöndöket, bőr-átkát, az arcz vörösségét napégést és a bőr minden kivirágását a dr. Tobias-féle Eau miraculeuse antephelique, a bőrön s a bőr alatt gyűlekező festékanyagok felszívódása által gyökeresen eltávolít, s a legdurvább, legtergebb bőrt éjjel át puhá, fehérre és ryöngéddé teszi. Ára 1 frt 50 kr.

Valamennyi itten felsorolt különlegesség jótállás mellett határozottan ártalmatlan, s egyedül valódi minőségben szállítja.

Russ Károly,
gyógyszerész és vegyész, Bécsben,
I. Bezirk, Wallfischgasse Nr. 3.

VASÁRNAPI UJSÁG

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre... 42 frt félre... 6 * Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre... 8 frt félre... 4 * Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre... 6 frt félre... 3 *

12-dik szám. 1878. BUDAPEST, MÁRCZIUS 24. XXV. évfolyam.

Europa szálloda BUDAPESTEN.

Ezennel van szerencsém a nagyon tisztelt t. cz. közönséget értesíteni miszerint a régóta Budapestben fennálló és általánosan ismeretes **Europa szállodát** megvettem és azt saját számlámra vezetni fogom.

Ezen elsőrendű szálloda a legnagyobb kényelemmel van berendezve és a Ferencz József téren a lánczihidál szemben a főváros egyik legszebb pontján fekvő, a legszebb kilátást nyújtja a várban fekvő királyi palotára és a budai hegyekre.

A szálloda átvétele alkalmával egyuttal feladatul tűztem ki magamnak a mostanáig divatozott és a szálloda hírnevét károsító magas szobárákat lehetőségig leszállítani úgy hogy nálam szobák egy napi használatra ezentul egy forinttól kezdve lesznek kaphatók.

A szállodával kitünő ebédlő és kávéház van összekötve, melyekre szintén a legnagyobb gondot fordítandom, hogy nagyon tisztelt vendégeimet minden tekintetben kielégíthessem.

Sok évi működésem a bécsi első rangú szállodákban — utoljára a Hotel Imperialisban — és az ezen idő alatt szerzett tapasztalataim azon reményre jogosítanak engemet hogy mindazon igényeket a melyeket egy elsőrangú szálloda iránt támasztani lehet, kielégíteni képes leszek és iparkodni fogok a bennem helyze't bizalomnak minden tekintetben megfelelni.

Budapestben, 1878. év márczius havában.

Tisztelettel maradtam
Rainer J.

4368 (Utányomat nem díjaztatik.)

LUHI MARGIT-FORRÁS

legtisztább szikéleges ásványviz.

Hazánk ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a lélegzési, emésztési és húgyszervek idült hurutos bántalmainál, torok- gége- légző- és hörg-betegségekben kiváló sikerrel használták és használják: **Dr. Korányi Frigyes, — Dr. Kováts Sebestény Endre, — Dr. Gebhardt Lajos, — Dr. Navrátil Imre, — Dr. Poór Imre, — Dr. Kéty Károly, Dr. Barbás József** egyetemi tanár és közközházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a Margit-forrás nemcsak méltó versenytársa a S Ilersi — Gleichenbergi — Giesbülli — Radeinai — Vichy — Emsi s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatású anyagokat több tekintetben felül is mulja. A Margitforrás gyógyhatását igazoló bizonylatok ki-ánatra bárkinek készségeggel megküldetnek.

Dr. Karlovskzy utódi forrás-igazgatósága.

Kizárólagos főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 1-ső szám a.
Kapható minden gyógytár és fűszerkereskedésben.

Nagyszerű szőnyeg végeladás

Erzsébet-tér 10. szám, bálvány-utca sarkán, Sina-féle házban.

Mintán a jövő évadra a legnevezetesebb szőnyeg-gyárakkal nagy mennyiségű megrendeléseket kötöttünk, s jelenleg azon helyzetben vagyunk, — tekintve a közelgő idényt, és raktárunkon levő nagy szőnyeg-készletünket, — hogy szőnyegeinket elárusítjuk, mely célra

Erzsébet-tér 10. szám, bálvány-utca sarkán, Sina-féle házban.

NAGY SZŐNYEG VÉGELADÁST

rövid időre rendezünk. Ez által alkalmat nyújtunk a t. cz. közönségnek, mindennemű szőnyegeket szoba bevonására, terem, pamlag, ágy, zongora, futó és lépcső szőnyegeket, szőrmék, lábtörők, ágy- és asztalterítők, flanel-takarók, függönyök és butorszőveteket stb. kitünő jó minőségben, nem hibás cikkeket a lehető legolcsóbb áron nálunk megszerezhetni.

Figyelemre méltó!

Különlegességek smyrnai és aubisson szőnyegeken a legsikerültebb rajzok után. Szőnyegeket, régibb minták és maradvégek meglepő olcsó áron. Mivel ezen szőnyeg végeladás csakis rövid ideig tart, kérjük a t. cz. közönség szives látogatását, s ajánljuk ezen alkalmat valóban olcsó bevásárlás végett mindennemű szőnyegekre a legnevezetesebb gyárakból, felhasználni.

Level általi megrendelések pontosan eszközöltetnek és a végeladásra jutott cikkekről árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Mély tisztelettel
Tottis és Kren.

4360

A PISKI-I HID.

(A Hunyadi-albumból.)

hatott a Magyarország felől jelzett segélyhadak támogatásában. Háta megett azonban b. Puchner népes és jól felszerelt hadát a Brassó (febr. 2.) és Nagy-Szeben (febr. 4.) mellett bejött oroszok s a vizárként terjedő népfelkelés egyre erősítette, sőt előtte a gy-felhárvi őrség egyenest a menekülés útját fenyegette. Hadvezér lélekjelenlétének, csüggedetlen kitartásának fényesebb bizonyítékát nem adta még, mint Bem ekkor tevő. Szász-Sebesen, hol pihenőre számított, előre küldött sebesültjeit felkonzolták, őt magát fegyveresek fogadták. A kieroszakolt nyugalom alatt majdnem bekeríték s ő azért szabadulni tudott kitűzött célja irányában. Mikor megszabadult a császáriaktól: a népfelkelés állta útját, de azért akkor este Szászvárosra mégis bevonult. Alig volt ekkor összesen 1200 embere, kiket csak négy ágyú támogatott. Akkor éjjel azonban tudósítást nyert legalább gr. Bethlen Gergely önfeláldozó kémszemléje útján a segélyhadaknak Dévához közeledése felől. Ennyi elég volt neki, hogy a végkimerülés szélén álló honvédekbe új lelki erőt öntsön, kiknek karját e bizonytalan hír annyira megacélozta, hogy három óráig kiállták a tizannyi ellenség támadását. Ámde utoljára is a bekerítés veszélye fenyegette az oroszláknak küzdő kisdéd sereget; csak négy ágyútöltésük volt még s a segély mind késétt. Mindenki csüggedten kezdett hátrálni, csak a vezér állt néhány hű emberével rendületlenül. Ekkor látja, hogy kedvező ágyúból kettőt elfoglaltak, s minden tétova nélkül egyesegyedül oda vágta, lovagostorával egy ellenséges katonát arezul út, villámlo tekintettel rájuk rivallva: „Canaille, meine Kanonen will ich haben?“ A katonák ez imponáló fellépés varázsló hatása alatt önkénytelenül hátra vonultak, de csakhamar felocsudva, egyikök célba veszi Bemét s középujját átlöve, gyürüs ujját megsebzti. Oly hirtelen történt az egész, hogy alig vette észre a kísérőt. Csak utközben említte fel kicsinylőleg Bem, hogy egy „haszontalan“ ujját átlöttek és bár a metsző szél ellen alig volt valamivel védve s a sebláz is győrtöte, alig akarta elfogadni Makray László huszárőrnagy köpenyét. Bauer őrnagy hadsegéd rögtön előre lovagolt s Pad faluban egy parasztnaknál előkészítte a szükségeseiket. Ott azután maga Bem ide-odahajtogatva átlött ujját, odatartá Szigeti orvosnak, hogy csak vágja le,

HUNYADMEGYE klasszikus földjén nemcsak a természet alkotásának nagyszerűsége ragad lekesedésre, hanem történeti emlékei is egytől egyig olyanok, melyek a magyar név dicsőségéhez megannyi fény sugaral járultak, s melyeknek pusztá említése már hevesebb dobogásba hozza minden igaz hazafi szívet Kárpátoktól Adriáig. Nemzeti kegyeletünknek ilyen felszentelt tárgya a piski-i hid környéke is, hol az erdélyi részek szabadságharczának már-már leáldozó napját a csodálat és ragaszkodás szavaival elnevezett „Bem apánk“ 1849. február 9-én újból felragyogtatta.

A szerencsétlen vizaknai csata (febr. 3.) után teljesen elvesztetnek látszott Erdély sorsa. Bem folytonos küzdelmek közt kénytelen volt a Maros terére vonulni, hol legalább biz-

mert hasznát ugyse veheti többé. Mindenki elérkezésvél nézte végig e jelenetet, de Bem a fájdalom legkisebb jele nélkül osztályaihoz utasította a számköveket s a 24-nyi hideg daczára lóháton folytatta utját. Hiába figyelmezteté Szigeti orvos ez eljárás eshetőségeire. Ugyanitt történt, hogy zsebeiből két golyót ráztak ki; térképében akadtak azok fenn, s ő mint valami játékszeret szedegette elő. Ilyenek láttára nem csoda, ha valódi imádatlással csüggték rajta honvédei, s őt a sérthetlenség talizmánja nélkül el sem tudták képzelni.

E valóságos xenophoni visszavonulás után érkezett Bem febr. 7-én Dévára. A piski-i hídnál találkozott b. Kemény Farkassal, kit legott örségre is rendelt. Déván csatlakoztak a magyarországi segélyhadak, kikkel 7500 emberre, 1000 lóra s 28 ágyura szaporodott fel tábora. Czetz tábornokot még 8-án kiindította Piski felé, amaz emlékezetes szavakkal kötve lelkére a hid védelmét: „Brücke verloren, Siebenbürgen verloren“. Ő maga az nap pihenőt tartott, de február 9-én szintén követte derekhatát.

Képünkön jól kivethető a délről éjszakra siető Strigy rozszant hidja a mellette fekvő fogadóval és domborral együtt. E dombor itt kanyarodik Szászváros felé; a Maros felé tekintő oldala cserjékkel volt borítva, s alatta kanyarog az országot is tovább Szászváros felé, hol b. Puchner 11 ezer emberrel előre kitervelte volt Bem pusztulását. A Strigy mindkét partján sűrű fűzes volt akkoriban, s főleg Déva felé egész berek léteztek. Itt helyezkedett el b. Kemény, míg a császáriak a fogadó felett fekvő domborral intézték támadásukat. Le a Marosig szép térségbe alakul át a vidék, melynek tejedelmét növeli még a Hátszeg felé ideszakadó térség völgy is. Egészen csatára termett táj ez, melynek stratégiai fontosságát még növeli a Yaskapun és zámi szorosban bejövő országutak itt történő kereszteződése. Ezért tekinté Bem eles látása az igénytelen hidat Erdély kulcsának.

Derült arccal kelt fel február 9-én a nap, mintha csak jó kedvében nézte volna az ég is, hogy a feloszlásnak indult magyar sereg ismét győzelemre emeli fel fegyverét. Már reggel 6 órakor megdördültek a tért domináló magaslat ágyúi.

Az ellenség jobb szárnya egészen lenn a Marosnál iparkodott, a tulsó parton egybegyűlt felkelőkre támaszkodva, a mieinket megkerülni, b. Kemény Farkas azonban bátran fogadta a tüzet, a hidra veté magát, míg a 11. zászlóalj vitézei derekig érő fagyos vízben, sebesen zajló jégtáblák sodra közt átgázolva, hatalmukba keríték a hidfőt. Ekkor az ellenség cselhez folyamodott, fehér kendőket tűzött ki s ölelkezés közben a főbb tiszteket izolálni kezdte. Szerencsére az épen odaérkező Czetz észrevevé az álnokságot s ágyúit a hid ellen fordította s honvédeinket ez által figyelmessé tévé az őket fenyegető veszélyre. Múltó felháborodással rohantak ekkor elé a Máriássy huszárok s az 55. zászlóalj, irtózatosszerűen hátraszorítva az ellenséget, kit Makray László Mátyás huszáraival egészen Pad faluig üzött. Ott azonban egy ágyugolyó megzavarta a bihari huszárokat, s azok hanyat-homlok rohantak vissza, magukkal ragadva a domb oldalára csatárláncra felállított honvédeket s a többi lovasságot. Maga Bem alig térhetett vissza a szűk hídon, hol szekerék, lovasok, emberek összebonyolódva iszonyu zürzavart okoztak. Keserű érzéssel látta Bem, hogy a biztosnak gondolt győzelem kezd kisiklani kezeiből. De szerencsére megérkezett az utolsó tartalék, s a Dédácsnál gr. Bethlen alatt felállított lovassággal utját állta a futóknak, kiket Czetz ismét csatarendbe állított azon dombor közelében, mely a mostani pályaudvar megett lankásodik el. A vérszemre kapott

ellenséget tehát harcra készen fogadhatták újból, mi nem kevésbé lohasztotta le amazok elbizakodottságát. Heves tüzeléssel próbálták visszanyerni előbbi sikerüket, de az által d. u. 4 órára ágyúik készletét elfogyaszták, mit észrevevén a mieink: üldözőttekből támadókként léptek fel s kézi tusában visszazúzták Puchert harmadszor is. De a hídfőnél álló fogadóban még egyszer megvertették lábukat a császáriak, s főleg a b. Bianchi század bátor harcászai sortűzzel léptek meg átrobogó honvédeinket. Mind hiába, elszántaságuk már nem fordíthatá meg a csata sorsát. Ők egytől egyik ellullottak, de a szerencse honvédeink fegyveréhez szegődött. A kivított diadalnak azonban 600 derek honvéd esett áldozatul, kikkel szemben Czetz szerint 2000 osztrák katona maradt a csataterén. Ott lelte halálát az erdélyi osztrák sereg legkitűnőbb lovastisztje, Lozenau ezredes is, kinek a fejevári várterén emléket emeltek később. Ez emlékoszlop felirata is „mörderischer Krieg“nek nevezi a piskii csatát. Valóban az is volt, de reánk nézve csak eredményeiben vált igazán nagy jelentőségűvé. Bem diadalittas honvédeivel esodaszerű módon, egészen járatlan hegyi utakon, ellenséges érzelmű pörmpé közt s fejevári ágyúk torka előtt Medgyes felé tört át. Ott magához csatolá seregének elmaradt részét s a szekelyeket, hogy végrehajtsa eredeti tervét: Nagy-Szeben elfoglalását, melyért a képünkön látható hadi érmet nyerte Szász-Sebesen 1849. áprilisében. És ezzel megkezdődött a titáni küzdelem az egyesült osztrák és orosz hadak ellen, melynek párját csak a mondák és hősök korában találjuk meg.

E nagy nemzeti eposz első fejezetének színterét tárja fel képünk, háttérben a Retyezát festői csoportjával. A Strigy csupa kíméletből odább vájt magának medret a dévai ut testéből s a kétrekeszű, jégtörökkel vértezett régi hid alá csak áradások idejében merészkedik belépni. Ott áll a terjedelmes fogadó-épület is golyórongálta falával, melyek azon módon maradtak, a mint ama dicsőségteljes nap hagyta. Odább az elesett bajnokok vérével áztatott csatamező „aranykalászsztal ékesen“ terül el, melynek néma csendjét most a „szántogató gazda síró fűtlyén“ kívül csupán az arad-gyulaféjvári vasut vonatainak dübörgése zavarja meg. Még a szél is lágyan suhan el a nyugvó hamvak felett, mintha csak megsugni akarná, hogy küzdelmök nem volt híjába: a haza kegyeles érzéssel őrzi emléküket.

Te pedig utas, kit sorsod erre hoz, szakíts egy levélkét emlékül innen és ne bámuld, hogy szebb itt a tenyészet és illatosabb a virág, mert azok szívverésből nő ki minden fűszál, kik Thermopylae hőseiként drága életüket is készek voltak feláldozni a szent szabadság ügyéért.

Amerikai emlékek.

1.
Órbe álltam parti révén,
Zúgni kezdett a dagály —
Fön a magas sziklabécezen
Sírt, zokogott a sirály...
Nőt az ár; a szirtfalakra
Dübörgve csap a hab —
Egész éjjel vártam arra,
Hogy reám leomlanak!

Születésnapomra.

Huszonnéggy éve ma,
Hogy cztálan a küzködésem
S hogy lótvá-futva álmokép után
Az éhezés lett fő erényem!
Hogy járom a bolondját életemnek,
A mint jön a sora —
A legnagyobb bolondot tettem,
Hogy e világra megszülettem
Huszonnéggy éve ma...
(1876. ápril 19.)

3.
Rettenetes volt a vész!
Fel az égig csapkodott a hab;
Dörg a villám s mintha sarka rendül,
Tenger, ég tán összeomlanak,
Kis hajónk úgy küzködött az árral
S mig robovva szédülettel ingott,
Jackson urfi a hajóinas
Konyhánkból kilopta — a puddingot!

4.
Jöjj ölembe, kedves kis leányka,
Csókod égen újra arczomon!
Simogasd meg sima lágy kezzeddel
Őrülettől égó homlokom!
Mert nagyon beteg vagyok lásd,
A mióta lángban ég szívem —
Kebelemre hajta kis fejecskéd,
Mosolyogi szemembe szeliden...

Jöjj ölembe kedves kis leányka
S szerelemről szóljon ajakad:
Dobogó szívem leesdesül majd
S szememből köny fakad!
Megrítatom multamat, jövőmet,
Születésem, életem...
Kebelemre hajta kis fejecskéd,
Mosolyogi szemembe szeliden...

Jöjj leányka! Égi szép szemeddel
Világítsd be lelkem éjjelét!
Ez a szent tűz ragyogóbb a nappal,
Mert szívveden égi fényvel ég —
S az örök világba így kísérje
Ez a szent tűz ingadó hitem...
Kebelemre hajta kis fejecskéd,
Mosolyogi szemembe szeliden!
(New-York.)

Kompóthy Tivadar.

Pusztai találkozás.

Elbeszélés.
Írta Baksay Sándor.
(Folytatás.)

V.

Az olvasó kétségkívül beleunt már a sok gyűlésezésbe, a falusi diplomata aprólékos furfangjaiba, és egy vályogból épülő pusztai ház, és polyvából épülő köztintézet szervekedési kinjaiba. Pedig még lesz módunk a gyűlésekben; most azonban pihenőre egy csendes félhomályos szobácskába viszköz az olvasót.

Utközben elmondjuk, hogy az a szoba kápláni szoba, s benne e pillanatban egy fiatal ember meláz, meg sem álmodva, hogy egy (hizelgek magamnak és a Vasárnapi Ujságnak) néhány ezer főből álló kíváncsi sereg tart feléje. Ne féljünk, csak a monstre-látogatás zavarba hozta: ő csak akkor meláz, ha egyedül van; de ha meglepik, egy pillanat alatt talpon áll, s a világ legközlékenyebb embere lesz belőle.

Szöke-e, barna-e, magas-e vagy közepetemetű? Nem tartozik a dologra; kiki képzelje olyannak, a minőnek egy szeretetreméltó fiatal embert képzelni szeret. Előéletéből csak annyit jegyzünk meg, hogy Dombay Máté egész élettörténete e két szó körül forog: tanulás és tanítás. Tanult falusi iskolában mindent, a mit a rektor nem tanított, — és tanított ugyanott, mint első gyerek mindig, valahányszor a rektornak elébbvaló foglalatossága akadt, pedig sokszor akadt. Tanult, mikor a falusi iskolából kikértült és szülei a kikerülhetetlen német szóra adták egy asztalozhoz, kinek nyelvét és mesterségét egy esztendő alatt eltanulta; ugyanott tanította a mestert és legényeit magyar szóra, írásra és számvetésre. Tanult és tanított, mikor árván maradt; tanult maga erejére támaszkodni, és tanította társait mindenre a

miben erősebb volt náluk, főként kötelességűsége, — a mire nagy szükség volt a demonstrációk korában. Tanult teológiát, mert papi vagy tanári pályára készült, — s mikor a theologiai tanfolyamot itt-hon bevégezte: külföldi egyetemekre szándékozott. Mig ezt tervezgette, ezalatt ismét tanult valamit; igen fontos dolgot. Megtanulta, hogy az ültetvény-fának ugyan nem kell gyámul és védő oszlop, de a kinőtt fanem boldogulhat ilyesminélkül; más szóval, mig diák az ember, addig semmi szükségé pártfogásra, hanem a mint kinötte a földgát, azontul elengedhetetlen feltétele a földi létnek a pártfogás, mely nélkül a ki szükkölködik, bizony nem mehet egyetemekre, mert egyetemi ösztöndíjakat boldogabb halandók nagyramenendő esemétei seprik meg Jénában ugy, mint Heidelbergben. Ő viszont megtanította a rajta sajnálkozókra arra, hogy ösztöndíj nélkül is lakhatik a testet a lélek táplálására, s egy-szersmind arra is, hogy a hazajövetelre egy láda idegen könyvet, utiköltséget, s a következő kápláni szük esztendőkre, némi kis tartaléktöktét takargasson meg.

Itthon valami nagyuri csemete nevelésére vállalkozott; azonban egy év alatt meggyőződött arról, hogy a csemete az ő közreműködése nélkül is azzá lehet, a minnek indult, t. i. nagy urrá. Megköszönte a hivatalt, letette a vizgát és kápláni alkalmazást nyert egy nagy városban.

Itt már alig tanult (mit is tanulhatna már többet), csak tanított.

Tanította környezetét, a nélkül hogy maga akarta, vagy a környezet észrevette volna. Igézó beszéde foglyul ejtett minden embert, hogy a ki vele találkozott, nem birt tőle megvalni; mint a két tanítvány Emmausnál, mikor azt mondta a mesternek: Maradj velünk, mert beestvedik.

Tanított a katedrában. Egyszerű mesterkéletlen előadással, melynek minden szavát mély meggyőződés és meleg szeretet hatotta át. Lehetetlen volt a szíveknek e nyilak, a szemeknek e sugarak előtt zárközni. A férfinép csodálta, a női közönség halk sóhajjal gondolta el: Boldog anya, mely téged hordozott. Ugy tisztelték mint magát az öreg atyát. A mit az öreg ur nem is vett szívére; csak a nagytiszteletű asszony duruzsolt miatta, hogy ugyan mit tudnak szeretni azon a nyápiez emberen. Káplán káplán.

Tanított szívvel, az ő áldott jó szívével. Maga is gyermekkorától fogva árva és rokotalan, kimondhatatlan rokonszenetet érzett azok iránt, a kik az életnek egy vagy más keresztyét hordozták, a kiknek homlokán az ő mélyen látó szemei (a szeretet mindig mélyen látó) fölfedezték a fájdalom titkos pecsétjét, véghetetlen szeretetet a gyermekek iránt. Minél vidámabbak, minél ártatlanabbak, minél nemesebb lelkűek voltak, annál inkább szerette őket sajnálatból. Mert mennyi szenvedés, mennyi szenny és mennyi csalódás vár rájuk.

Azután volt a városban egy nőképző intézet. Nem merem felsőbb leányiskolának nevezni, mert az igazgatónő sajtópert kezdene ellenem, hogy kisebbit az intézetét. Hát legyen nőnöveldé. Még pedig nevezetes és sikeres nőnöveldé. Ott a kis-

asszonykák fél év alatt megtanultak zongorázni, mert a zongorát maga az igazgatónő tanította. Fél év alatt németül (mert „az ég egy kincset ad minden hazának“) — mert a német nyelvet a zsidó tanító tanította. Fél év alatt francziául, igazi franczia moszió-tól. Fél év alatt rajzolni. Mindent fél év alatt, mint a 27 kros bolt. Csak egyetlen egy esorbája volt az intézetnek, mely miatt nem versenyezhetett a fővárosi legelőkelőbb hasonnemű intézetekkel. Az angol nyelv.

Könnyű kitalálni, hogy az új káplánra az igazgatónő azonnal kivetette a hálót. „Két órát hetenként.“ „Tehát csak egyet.“ „Van vagy nincs haszna vagy szüksége, ne tesék azzal gondolni; legalább azoknak a kik szeretnének, legyen alkalmuk megismerkedni az angol irodalommal.“

Mielőtt határozott választ nyert volna, rögtön kihirdette a helyi lapban, hogy intézetében ez évre az angol nyelv is fel lett ölelve a rendes tantárgyak közé. Tanította Dombay ur Edinburgból. (Értsd nem is holmi Londonból, hanem sokkal feljebb: Edinburgból.)

Dombay nem akarta meghazudolni az igazgatónőt, tehát — meghazudtolta önmagát. Ajánkozott naponkénti egy órára, mert a heti két órát kevésnek találta.

Mikor az első héten megismerkedett a kisasszonykával, megsajnálta a szegény kis teremtnyenyeket. Az apai háznak ezeket a jövődöbeli papagájait, a kik a nevelőben három év alatt megtanulnak mindenféle tudományt; a kik által beoltatik a nemzettestbe hetediziglen az a meggyőződés, hogy a német nyelv mellőzhetően kelte a neveltségnek; a kik megtanulják szavalni a „Szép Flonkát“ — tanulnak világtörténetet és egyetemes földrajzot, — egy szintén Magyarországot is; és a kiknek kézírásuk tele van a hibák minden nemivel — Ah! szegénykék „német szón“ vagytok ti. Jól mondja apátok, akárhogy bizonyoz a mama, hogy az „nevelő“.

Dombay — s itt hazudtolta meg magát — letett az angol nyelvről, a melyre ígérkezett. Nem győtri őket, eleget győtrik mások. Inkább enyhíteni kívánja nyomorúságukat, szépitni világukat.

Beszélgettek velük, a leánykák figyelemmel, szeretettel függtek ajkain. Más tanár szavai feliből, harmadából maradtak meg náluk, de abból, a mit Dombay mondott, egy szó el nem veszett.

Lassanként figyelemre szoktatta őket, azután fogalmaztatta velők a hallottakat, a hibákat igaz szívjóssággal kiigazgatta. Válogatott műveket olvasott, olvastatott, magyarázott; fölfedeztette velük azt, a mi szép, vonzó, megragadó van a költői kifejezésekben és rajzokban, s megszerettette, a mi nehéznek és unalmasnak látszott előtűk. Megtanította őket hazájuk nyelvének és irodalmának ismeretére.

Atyának ifju, játszótársnak nagy, rokkonak idegen: egy édes jó testvér volt; bizalmas és finom, gyöngéd és komoly, megközelíthetetlen távolságban, s mégis közvetlen közelségben, ugy bánt velük mint gyermekekkel, — mint szent gyermekekkel. Azok a tiszta szemek!

Nem gondolt arra, hogy egy párt ezek közül örökre magához igéz. Hogy egynek a kiröpülők közül köt a szárnyacsájája alá egy finom selyemszálat, a melynek segítségével fölkeresheti s magához vonhatja az elrepültet, mikor eljön a tavasz? Hogy ez

neki csak egy titkos mély pillantásba kerül, melyről nem tud számot adni, sem a ki adta, sem a kire esett?

Nem.

Vagyonos házak sarjai mind, kiknek az élet sokkal többet megadott, mintsem az ő részvételre szorulólnak. Ha volna közöttük egy árva, egy irtalomból felfogott — — —! Mert részvét és szerelem, ez a kettő nála egy, legalább majdnem egy.

A kik az intézetből időközben eltávoznak, mind megteszik nála a búcsu-látogatást, s hagynak nála valami szép emléket, kis kezeik drága munkáját; és egy pár forró könnyet, kis szívük hálájának muló zálogát.

Egy közülök, — egy szép szöke sarju leányka, — váratlanul kellvén távoznia, nem gondoskodhatott idejében méltó emlékről, de azért megtette a búcsu-látogatást anyjával.

„Dombay ur kérem...“

Akkor sirva fakadt, lehajolt és kezét kiszabadíthatta volna. Azután megkapta a másik kezét, azt is megcsókolta.

Tehát abban a szobában, a hová beköpogtatunk, Dombay Máté meláz a kanapén.

A szoba nőies tisztasággal van gondozva, miből azt következtethetünk, hogy lakója örök nőtlenséget esküdött. Leánykák! gyűlöljétek az olyan ifju embert, a kinek szobája izlés, rend, tisztaság dolgában vetélkedik a tietekkel; az nem fog szorolni a ti gondjaitokra; tiszteljétek ellenben azt, a kinek asztala rendetlen, szobája sepreten, nyakkendője kötetlen stb. stb., mert az ilyennek van szüksége segítőre, a ki mindenkor mellettük légyen.

(Folyt. követh.)

A zálogházban.

Munkácsy Mihály festménye.

Mult héten külföldön élő két magyar festésztől mutatunk be képeket olvasóinknak, a Münchenben lakó Wagner Sándortól és a Párisban tartozkodó Bruck Lajostól, ma ismét két jeles művész hazánkba képeit van alkalmunk megismertetni: Munkácsyt és Benczúrét.

Munkácsy festményei közül bemutatunk már többet, s volt szó e hivatkozás nem egyszer lapunkban a „Zálogháztól“ is, mely a nagy hírre jutott művésznek szintén egyik kiváló festménye, s előkelő hely jutott számára annak idején a párisi Salon kiállításán. E festményt ismertjük most.

A kik eredetiben láttak képet Munkácsytól, azt a széles esetkezelést, melylyel ő fest, nem igen felejték el. Bizonyos nyereség, de határozottság és erő van ebben. Nem alkalmas modor mindenre, nem főképp kis festményekre, sőt egy fiatal arczról is leszorítja a kellem telt és puha vonásait. Erősen jellegzett arcokat keres nagyvonalú esetjéhez. Ezekhez járul még a színezés komorsága, a napfénytől került hátterek, mely árnyéku falak, szürkületbe burkolt házak homálya. A ki pedig metszetekből, körrajzokból másolatban ismeri műveit, azok a művész egy pár kedvenc alakját jegyzik meg magoknak, oly alakokat, melyek a családias hasonlatot egyik festményről átviszik a másikra, s elfoglalják a helyet, a hol szüksége van a történetnek vagy magyarázatnak egy kis borzas gyermekre, egy sápadt szegény asszonyra, egy szikár arczu férfira, vagy egy borkötényes mesterlegényre.

Munkácsy nem keresi az élet vidámabb jeleneteit. A könnyed életképekkel csak kezdetben foglalkozott, mikor még fejlődésben volt, s mikor nem birt művészi egyéniséggel. Azontul az élet bajai ragadták meg figyelmét, a szegény emberek

A ZÁLOGHÁZBAN. — MUNKÁCSY MIHÁLY FESTMÉNYE UTÁN.

II. RÁKÓCZI FERENCZ ELFOGATÁSA. — BENZÜR GYULA FESTMÉNYE UTÁN.

czethalász ösztönétől vezetve, a hajófedél magas részére sietett; Weldonné, Dick, a kis Jakab, még Benedek ur maga is, ösztönszerűleg mind utána.

S valóban, valami négy tengeri mérföld távolságban, magasra lövelő vizsugár és bugyborékok mutatták, hogy egy nagy vízi emlős mozog ott a vereső hullámok között. Czethalászok egy percig sem maradhattak kétségben ez iránt.

De a távolság sokkal nagyobb volt még, mintsem az alatról meg lehetett volna ismerni: a cetek mely fajához tartozik; ámbar a különböző fajok egymástól nagyon is megkülönböztethetők. Az északi tengerbeli közönséges ceteknek a hátukon nincs uszonyuk, bőrük vastag zsírréteget, vagyis szalonnát takar, nyolcvan lábnyi hosszúságra is megnőnek, ámbar rendes közep-nagyságuk csak hatvan láb, s egy tökéletesen kinőtt példány száz hordó halzsirt is ad. — Ellenben az ugynevezett „humpback“ (hát-uszonyú), fehérszínű s oly hosszú uszonyokkal bir, melyek egész testének majd felhosszát teszik ki, s majdnem szárnyaknak s rólok az állatot röplő halnak — vagy intább szörnynek — lehetne vélni.

Végre a Jupiter-czet, „vagy fecskendező fűrtfogó“ vaskosabb s erőteljesebb a többinél is, s vizkilövellése valamennyi közt legerőszakosabb.

Hull kapitány s a hajó személyzete egyelőre még nem mondhatott határozott véleményt e részben; de annál kíváncsibb szemekkel vizsgálták a messziségben feltűnt óriás állatot.

Ha igaz, hogy az órás nem mehet be egy szalomba, hogy ellenállhatlan vágyat ne érezzen magában a fali óra felhuzására, — még sokkal igazabb, hogy a czethalász ellenállhatatlan vágygyal tekint a cetre, mikép kerithesse azt hatalmába, s üthesse bele szigonyát. Azt mondják: a nagy vadra vadászók sokkal mohóbbak, mint az apró vadra menő fogoly- vagy nyulvadászok. Minél nagyobb állat, annál nagyobb vágyat ébreszt elejtésére. Mit érezhetnek hát az elefánt-vadászok és a cet-halászok! s gondoljuk meg ehhez, hogy a „Vándor“ egész személyzete egy jóformán meghiusult czethalvadászati idény nyomasztó és boszantó emléke alatt állott . . .

Hull kapitány egyre figyelmesebben szemlélte a távolban jelzett állatot. Még mindig nem lehetett jól kivenni alakját; de gyakorlott szemü czethalász bizonyos ismertető jeleket még biztosabban fel tud venni távolról. A gőz- és viz-sugár, melyet a vízi emlősök mindenike kilövell orrából, egyik alapja a megkülönböztetésnek az azt ismerő szakértő előtt.

— Nem északi tengeri állat! — szolt Hull kapitány; — akkor vékonyabb vizsugárt lövellene, de magasabbra; ha pedig a kilövellés olyformán susterogna mint valami tűz-torok, akkor azt mondanám, hogy „humpback“; de szó sincs róla, hiába hegyzem fületem, nem hallok semmi olyas hangot. Mit gondolsz Dick? — kérde hirtelen, a fiatal növendékhez fordulva.

— Azt gondolnám, — felelt meggondolással Sand Dick, — hogy fecskendező fűrtfogóval van dolgunk, nézze csak kapitány ur, mily erővel s rohamosan lövelli a vizet orrából; nemde, sokkal vastagabb s több a víz mint a süritett gőz kilövelléseiben. S ha nem csalódtam, ez a fecskendező ismertető jele.

— Valóban, Dick fiam, igazad van; s most már alig lehet kétségünk iránta. Csakugyan fecskendező cet, mely ott a vörös vízben lubiczkol.

— Be szép! — újjongott a kis Jakab.

— Az ám! s ha meggondoljuk, hogy e nagy

marha egész gondatlanul habzsolja reggelijét, s nem is sejtí, hogy lesik a czethalászok.

— Merném mondani, hogy ritka nagyságu példány még a fecskendezők között is.

— Valóban az, — erősíté Hull kapitány, ki egyre nagyobb kedvet kapott a dologhoz. — Fogadni mernék, legalább hetven láb hosszú.

— Csak öt-hat ilyen nagyságu állatot csipethetnék el, — jegyzé meg a kormányos — megföthetnék zsírjával hajónk rakodó-kamráját.

— De még ezzel az egygyel is, — erősíté a kapitány, — felét a hordainknak megtölthetjük.

— Igaz, — mondá Dick, — hanem még nincs a kezünk között s kemény munkánk lesz, míg a nyakára hágatunk; nem kicsiség egy ilyen Jupiterrel elbánni!

— Igaz, — szolt a kapitány; — ezeknek a kemény uszonyú ceteknek roppant erő van a farkokban; vigyázva kell hozzájuk közelíteni, mert nincs az a halászcsonák, mely egy csapásuknak ellenállhatna.

— Eh! — szolt közbe egy matróz, — azért

BE SZÉP! ÚJJONGOTT A KIS JAKAB.

TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.

egy ilyen állat mindig elég szép préda, hogy az ember jó kedvvel kockáztasson valamit a kedveért.

— Meghiszem azt, — felelt a másik; — kár volna bizony elszalasztani.

Szemmel látható volt, hogy e derék czethalászat egészen föllelkesítette a váratlan prédával találkozás. Olybá tekintették, mintha egy néhány hordó halzsirt uszkálna előttök a tenger színén s csak utána kellene nyulniok, hogy a „Vándor“ meglehetősen üres olajos kamráját megtöltsék.

A hajón levő matrózok mindnyájan a fedél magaslátára siettek, hogy jobban láthassanak s újjongó kiáltásokba törtek ki, a mint a hajó az uszó szörnyhez közelített.

— Mama, mama! — kiáltott még a kis Jakab is, — fogjuk meg azt a czethalast, szeretném látni milyen, közelről.

— Ah, ah, fiam, hát te is meg akarod fogni?

— S miért ne, nemde barátim, — mondá a kapitány — a kinek magának nagyobb kedve volt a kísérletre, mint bármelyik másinak a

hajón. Halászmestereink nincsenek ugyan; hagyján! hiszen magunk is —

— Ugy van, ugy van! — kiálták a matrózok, karban.

— Nem ez lesz az első eset, — mondá Hull kapitány, — hogy szigonyval bánok s majd meglátjátok, mily biztos dobásom van.

— Hurrah, hurrah! — kiáltának mindnyájan lelkesülten.

(Folyt. követc.)

Egyveleg.

Az **livegre metszés** nem tartozik a legkönnyebb mesterségek közé, s igen nagy időáldozatba kerül. Planté francia tudós erre nézve egy új módot talált fel, mely magában véve nagyon egyszerű. Az üveg lapot, melyre metszeni akarunk, le kell fektetni vízirányosan, széle mellett egy platina-huzalt kell vezetni, melynek vége egy erős (40–60 elemből álló) villamos battériával van összekötve. A battéria másik sarkát hasonlóul egy huzallal látjuk el, s e huzalt közelítjük az üveglaphoz, melynek felületére előbb koncentrált chlórsvavas káli oldatot öntöttünk. Azon helyeken, hol a villamos sarkot az üveghez hoztuk, az üvegen karczolás marad, mely annál finomabb s vékonyabb, mennél vékonyabb, illetőleg hegyesebb a használt huzal. Egész képeket lehet így az üvegen rajzolni, melyek nagyon tetszetősek s a közönségesen metszett képeknél sokszorta szebbek.

Magyar tanulók Ausztriában. Az osztrák közoktatásügyi miniszter jelentése a múlt 1876/7-ik tanévről megdöbbentő nagy számokat közöl azon magyarokról, kik Ausztriában végzik tanulmányukat. Legtöbb esik e számból Bécsre, hol a lakosság közt is igen sok a magyar család. Itt az egyetemen 866, a mű. egyetemen 276, a kereskedelmi akadémián 98, a művészeti akadémián 53, a gazdasági akadémián 24, a gimnáziumokon 144, a reálgymnáziumban 89, a reáltanodákban 215 magyar tanuló van; így egyedül Bécsben 1816 magyar ifju tanul. Ezenkívül Salzburgot kivéve minden osztrák tartományban van magyar tanuló, Grácban 187, Prágában 51, s így tovább. Ennek oka a külföldieskedő hajlamon kívül, mert felsőbb tanodáink száma kevés, szakiskola pedig alig létezik.

Tizenkételetes házak. London Westend nevű részében egy Hankey nevű bankár néhány nagyszerű házat építtetett. Ezek 12 emeletesek, és emeletenként béreltetnek ki. Mr. Hankey a maga számára egyik ily háznak legmagasabb emeletét tartotta meg, hol a legtisztább levegőt és tiszta időben pompás kilátást élvezhet. Ezen lakások igen keresettek oly családok és egyének részéről, kik a külön háztartás bajait és kellemetlenségeit elkerülni kívánják. Vannak lakások, melyek csak egy nappali és egy háló szobából, mások meg 10 szobából is állanak. Fölhúzó gépek folytonosan járnak föl- és lefelé minden emeletre; villanyos csepenyűk és beszélő csövek vannak mindennütt. A ház férfi-szolgái liberában járnak, a nők csinos egyenruhában. Egy évnegyed bérelti ára a szolgáltatást, házat, légszeszt, vizet s a háztartás majdnem minden más részletét fedezi, még a butorzat biztosítását is.

Fölfedezett műrekek. Egy velencei palotában Michel Angelonak két eddig ismeretlen szobrát fedezték fel. Egy méter magas bronz-szobrok ezek, két párdücsöt ábrázolva, hátukon egy-egy faunna vagy satyrral. A két szobrot Rothschild báróné Párisban vette meg 350 ezer frankért, s nemsokára közszemlére is kiállítja.

Az **emberek nagyságáról** szólva, az „Anthropologische Rundschau“ fölemli, hogy újabb kutatások szerint a most élő legnagyobb ember egy finn, ki 2 méter és 83 centiméter magas, a legkisebb pedig egy törpe, ki mindössze 43 centiméter magas. Az idézett folyóirat úgy vélekedik, hogy az ember átlagos nagysága 1 méter és 65 centiméter.

Kossuth és a növényvilág.

A múlt ősziön egy jó barátom egy levelet adott át olvasás végett.

Könyved és mégis szilárd, férfias vonások oly szavakká s mondatokká sorakoztak e levélben, a melyekből az igazi magyar kedélyesség szintúgy kiragogyott. A levél vége felé kissé megváltozott a hang: szolt ott azután a bánat, különösképen pedig az a vágy, mely a szerelem után a leghatalmasabb, sőt a mely, a mint az ember vénül, mindinkább hatalmasodik, hogy végre is túlkialtson mindent, még a szerelem szavát is: szolt e levél végéből a — honvágy.

És mégis! a mily erősen volt kifejezve a honvágy, úgy átértett rajta valami, mi úgy is remlt mint erős eltökélés, akarat, meg úgy is remlt mint csöndes lemondás, meg úgy is mint szeretet, ragaszkodás mind halálig.

A levelet a hűség, szeretet és ragaszkodás mintaképe, a jó öreg *Ihász Dániel* ezredes írta.

Egy helye a levélnek különösképen véste be magát a lelkembe, nagy hatással volt reám. Szoltott pedig ez arról, hogy őket, a száműzötteket, kiknek szíve úgyis csordultig van telve bánattal és fájdalommal, kedves földiek, — kik, ha nem is valami nagyon boldogok, de mégis legalább otthon vannak, könnyebben viselhetik el ott az anyaföldön az élet nyomorát, mert találnak szívet, mely megosztja velök a terhet, találnak fület, mely meghallgatja, szót, mely megvigasztalja őket, — hogy hát ezek a kedves földiek mégis csupa panaszszal, merő sötét képpekkel telt levelekkel keresik föl, ilyenekkel kopogtatnak be a collégnói virágos rózsás — pusztába. Még ő, *Ihász*, csak elviseli, mert hát könnyebb a vére; de Kossuth! — bizony — mondja *Ihász* — ha az a sok panaszkodó látná, mint tépelődik-töprenkedik, háborog annak lelke, mint kinlódik az napokig elzárkózva, önmagát gyötörve: fontolóra venné a dolgot, magába szállana s megkímélné azt, a ki a kíméletet oly nagyon megérdemli.

E dolgokat olvasva, — bizony bennem is megszólalt az a „kis bíró“. És éjszakának idején, oly órában, a mikor tökéletesen a magamé vagyok s idézem a képeket, hogy bíraskodhassam önmagam s mások fölött, ez órában előttem állott egy kép: Prometheus, a mint a hontalanság szirtjéhez oda van láncczolva, s mint tépi és szaggatja a panaszok keselyűje azt a szívet, mely telve van hazaszeretettel és — a keselyű marása nélkül is — fájdalommal!

Láttam azt az államtag oroszánt is, mely nem bír fölcusdani, hogy karmának egy csapásával kettétörje a lánczot, szabadítsa föl Prometheus karját, hogy védhesse önmagát és másokat *asoktól* s még más fajta keselyűktől is. — — — — —

Saxifraga florulenta & Morelli

(Alpi maritimi Col della Madonna delle Finestre)

Ordo: Saxifragaceae.

Kossuth növénygyűjteményéből.

És van nekem azután egy jó barátom, ki férfikora délszakán is meg tudta magának őrizni a kedély épségét, mert nagyon sokat jár a természet templomába, hogy Flóra istennőnek hódoljon, azt gyermekeiben imádjá. Nem jár ő csak egy a szomszéd rétére vagy erdőbe — oh, dehogyan! szolgáltatót ő már virágmisét az Athosz hegyén, a Balkán gerincein s az Aetna csucsan; tisztelkedett egy szép Centaureánál Malta szigetén, majd a Csalhó karsu Ledebour-jegenyefenyőjénél. Az a jó barátom egy-egy incselkedő szavamra még el tud pirulni, mi ebben a mai világban, a melyben a gyermek is tul van az elpirulás bántalmán, ritka egy tulajdonság, nagy kincs. — No, de igaz is, hogy e tulajdonság nem zavarja barátomat abban, hogy a növénykultusz szent eklézsiájában jó pap és tekintély legyen. Sokáig rejtegetett ő valamit előttem, a mit azután ki kellett csikarni, a mire biztatni kellett. És ez azután ez volt s így ment:

— Látdok leltem, annak az öreg Kossuthnak csak panaszszal szolgálnak az emberek, keserítik, gyötrik. Hát bizony csak szedd össze azokat a szépségeket és ritkaságokat s küldd el neki — hátha egy jó perczre lesz belőle!

Hát, kérem, kisül, hogy az a jó barátom már hat év óta tartogatott egy levelet s növényküldeményt Kossuth Lajos számára, s hat álló évig eltöprenkedett azon, hogy tolakodás? nem tolakodás? szerénytelenség? s több efféleken.

A csomag elment.

Volt benne többek között a mi közös szeretőnk, a bottavölgyi vad basaróza is. Költötte annak híret már sok ember, sok könnyben; de imádója, ki a mezősi Bottavölgy csöndjében fölkeresse, rajtuk kívül kevés akadt. Ugy május elején, e völgyben tömöttén együttállva, e virág százezei megnyitják vörös kelyheiket, csillogtatják arany porzógyűrűiket, ragyognak, tündökölnék; mert pompájukat rendkívüli módon fokozza finoman hasogatott, bojtos levelzetök telhözöt színe. Ez a zöld enyhlíti a piros színt s az egész oly látványt nyújt, mely a természet minden barátját szinte elbűvöli.

Cserébe, ohajtásképen, két növény volt megnevezve Felső-Olaszország flórájából, melyekről bizonyos volt, hogy Kossuth Lajos jó ismerősei és kedveltjei.

Jó idő telt el azután. A rügyek dagadozni kezdtek s én kezdtem attól tartani, hogy megjön Erdélyből a posta: a Bulbocodium virit! mely aztán elviszi barátomat, hogy őszig ne is lássam s így addig majd nem is gyönyörködhetek Kossuth Lajos feleletében. A felelet megelőzte a Bulbocodium hirt s itt következik:

Tisztelt Uram!

Már két hónapja mult, hogy köszönettel tartozom Önnek, a színtoly válogatott mint rendkívüli becses növénygyűjteményért, melylyel engem tisztelt Uraságod megtisztelni, megörvendeztetni méltóztatott, s mely azért is, minthogy Öntől a hírneves skatubóttól, a növényország avatott kutatójától ered, s azért is, mert számos előttem ezideig teljesen ismeretlen fajokat tartalmaz, szerény gyűjteményemnek díszét képezendi.

Hogy hálás köszönetem kijelentésével ily sokáig adós maradtam, annak oka az, hogy köszönetemet néhány növény viszontküldésével ohajtottam kisérni, s az utóbbi két hónap alatt csaknem folyvást annyira beteges voltam, hogy bár többször hozzá írtam a rendelkezésemre álló növény-példányok átnézéséhez, azt mindannyiszor abba hagyni voltam kénytelen.

Végre még is kiválógathattam néhány példányt, kisérve az Aethionema Thomasi és Saxifraga florulenta mellé, melyeket Ön kijelentni szives volt. — A néhány olaszországi növényhez pár amerikai is hozzá csatoltam, melyek közt talán kettő (Primula mistassinica és Trillium erectum var flarum) érdekelné fogja Önt. Azonkívül szabadságot vettem magamnak, mutatványul egynehány Algát is hozzájuk

esetolni, bár nem tudom, hogy Őt érdeklik-e a „mélyleg kincsei”. — A csomagot holnap fogom utnakindítani. Tartalmának jegyzékét van szerencsém ide csatolni.

Az olasz növények közt van egy Tulipa gallica is. Ez Őn előtt bizonyosan nem újság; érdekessége csak arra szorítkozik, hogy ez a legszebb példány, mely a fajtából Olaszországban találtatik. A Gentiana Rostani gondolom új faj, ha ugyan igazi s nem csak válfaj — a Gent. bavariacának egy válfaja. — Nem tudom van-e Magyarországon Vallisneria spiralis, ha van, alkalmas ritka, mert Hazslinszky csak annyit mond felőle, hogy Rochel állítása szerint Kitaibel talált ilyet a Bánátnán. — Egy példányt még is csak küldök belőle. Érdekes növény, a mennyiben — a mint tudja Őn — a termékenyítés idejében a him virágok levának szárákról, s eluszának maguknak mennyasszonyt keresni; ép úgy mint az állatországban az, a mit Medusának hívnak, nem egyéb mint leszakadt kapitoloma némely Polypnak, mely elmegyen külön életet élni.

Hanem megváltva az igazat, szégyellem, hogy csak ily lommall viszonzhatom Önnek nagybecsű válogatott ajándékát. — De hát Önnek még szak tudós gyűjtő is nehezen küldhetne érdekeset vagy éppen újat. Hát még én, a ki diletánsnak is csak kontár vagyok. Hanem Őn, a ki a fűvészeti geografiát annyira ismeri, igazán örömet okozna nekem, ha szíves volna tudomra adni, hogy mi van a felső-olaszországi Florában, a minék megküldését Őn szívesen venné.

Méltóztassék kérem velem parancsolni — örömmel válnék, ha Őn nekem alkalmat adna szolgálati készségemmel b-bizonyítani, hogy mennyire lekötözte érzem magam a nagybecsű figyelem által, melyet irántam tanusítani méltóztatott. Fogadja Őn Uram, köszönetem megújítása mellett, nagyra becslésem kijelentését, s engedje kérem, hogy legyen szíves engem jó emlékezésében megtartani

Kossuth.

Janka Viktor fűvészeti Őr urnak a m. n. Muzeuumnál.

E levélhez tartozott azután egy csomag, melyben egy külön e célra készített piros theka a küldött növények pazarul gazdag viszonzását foglalta magában, oly gondos és pontos kiállításban, a minővel csak ritka szakembernél találkozik.

A levél azt mondja, hogy „megörvendeztette a küldemény” s e révén még a legnagyobb ritkaságot: boldog embert láttam, mert az én Janka barátom aznap tizenötöt kerest — hiába — hogy hirt adhasson.

Mit mondtam volna egyebet, mint ezt: látod?!

Évek óta halljuk, olvassuk, hogy Kossuth Lajos kiváló előszeretét a növényvilág felé fordította. Sokan szeretnek tudni, hogyan, miképpen műveli, kezeli ő azt; némelyek — már t. i. azok, a kik a nagyszerűséget rendszeren csak ott látják, a hol az isten napját a csillár, az ég boltozatát a festett mennyezet helyettesíti — nem értik, miképpen lehetséges az, hogy egy hatalmas szellem, mely egy nemzet sorsára döntő befolyást gyakorol, mely meghódította magának a civilizált világ tiszteletét, egy történelmi alak, hogy ő leszál Flóra gyermekeihez, a „csekélységhez”, velők társalog, „tölti idejét?”

Kellene bizony ékesszólás és érvelés, hogy az utóbbiakat élő emberfia felvilágosítsa és meggyőzze. Mert nagyon fölszaporodik a homo sapiensnek az a fajtája, mely abban a gyarló, ember-alkotta Babylonban látja a nagyot, a magasosat — abban, a mit pár évezert szelepora betemet, mint temeti a Sphinxet ott az egiptomi gulák tövével.

Ők nem ismerik azokat a csöndes órákat, a melyekben épen a nagy szellem, épen a csekélységeknek látszó dolgok kalauzálása mellett bemélyed a természet szemlélésébe és akkor — önmagába is. Ők nem tudják azt, mint születnek a természetben uralkodó abszolút törvényesség és

szabadság láttára az eszmék és gondolatok, mint kalauzálják át az elmét a társadalomhoz, mely ugyanannak az abszolút törvényességnek van alávetve, épen úgy mint a köpezesztő növény, melyet oda utasított a sziklatetőre, mást a sikba, mást a tenger fenekére. Ők nem ismerik azt a birodalmat, melynek örök törvénye egyenlőségnek, egyenlő fontosságúnak vallja a fűszalat a bércek óriásával — a birodalmat, hol nincs hazugság, nincs önkény, nincs — csekélység!

Azokhoz a csekélységnek vélt dolgokhoz még soha sem is szállott le emberfia; de a ki tudvággyal, ihlettel közeledett hozzájuk, azt ők emelték föl. — — —

No, de hagyjuk ezt s tekintsünk be Kossuth Lajos küldeményébe, ugy, hogy a küldemény s egyszersmind az olasz havasi Flóra egyik nevezetességét képpen is bemutatjuk.

Ez, a Saxifraga florulenta, mondjuk: virágos köpezesztő, mert ott ereszt gyökeret, él és virágzik, a hol az idő foga elmállasztotta a sziklát, melyet 1820 körül egy ismeretlen nevű angol turista, a tengeri havasok Madonna de Fenestre hegyén fedezett fel, s 1824-ben Moretti tanár Páviában röviden leirt. — E nyomon azután számos fűvész kereste, de nem találta meg, s Moretti leírása kezdte hitelt veszteni; kezdték a növényt mesésnek, költöttnek tartani; senki sem hitte, hogy egy, a leírás szerint pompás, föltűnő növény figyelmét kikerülje. Csak 1856-ban fedezte föl újból M. Lisa, utánna Abbé Mentolivo s többen is; e nyomokból azután kibontakozott a növény életének története. Ez ma annyi, hogy a tobozszzerű levlérőzsa, ha kedvező a viszonyok, 4—5 évig növekedik, ekkor, mint az Aloé, a koronából kihajtja a szárát, melyet a szép, rózsaszínű virágok tövétől hegyéig gulaszerűen elborítanak. Virágzik július vége felé; elvirágozva ugy a szár, mint a levlérőzsa is meghal. A mint a viszonyok engedik, fészkesen áll együtt a sziklák, és természetes, hogy a fészkeknek csak egyes, legkedvezőbbek elhelyezett példányai jutnak el virágzásig; a többi addig tengődik, míg az elvirágzott s meghalt példányok felbomló testéből annyi táplálékot nyer, hogy felvirágozzék és — meghaljon. Fölvehetem itt a kérdést: vajjon a leghatalmasabb emberi család élethistoriája más? Néha más, mert a tengődő elunja a várakozást s akkor legyilkolja a virágzót. No de lényegben ez sem különbség, mert így is, úgy is az életet követi a halál, ebből pedig új élet támad.

Ez a Saxifraga az olaszországi tengeri alpok sajátja, mintegy 2500 méter (mondjuk 7500 lábnyira a tenger színe fölött) magasban a legjárhatatlanabb sziklákon tenyészik, néha épen hozzáférhetlen; innen s ritka virágzása miatt van az, hogy a gyűjteményekben ritka. Fajroknai közül egy sem versenyezhet vele szépségre, a virágzat gazdagságára nézve. Legtöbb rokona még az által is elüt tőle, hogy elvirágzás után tovább él; így a Saxifraga Cotyledon L. is

A cikkekhez tartozó képeken megvan a maga története. A Saxifraga florulenta közzel lerajzolta és festette Cesati Nápolyban, ki láthatólag csak szarított példány után indult. Jordan és Furreau 1869-ben az „Icones ad floram Europ. Paris”, a 43—44. füzet 213. tábláján pompás színes képet nyújt ugyan, de úgy látszik, hogy ennél is a levlérőzsa kikészített, szarított példány után készült. Ellenben Janka birtokában van egy kitűnő vázlat, a melyet a jeles angol kutató M. I. Taberne Moggridge készített, melynek kivált levlérőzsjája azt a benyomást teszi, mintha élő példány után készült volna. Én tehát a jelen rajzot a Jordan-Furreau és Moggridge képeiből tettem össze, Kossuth példányát tartotam szem előtt, s a mennyire telt, figyeltem a rokon-fajok soraiból meríthető alaki jellegre is.

És most végezetül még néhány szó a kezeléssel, mely Kossuth küldeményét kitünteti. A kifogástalanul szarított példányok kitűnő papírok közé vannak rakva, minden lap felső és alsó szélén számozott, azért, hogy ha rakosgatás közben meg is fordították, mindig számot mutasson.

Minden példányhoz hozzájárul azután egy kis lapocska, melyre Kossuth sajátkezűleg reá irta a növényfaj nevét, a lelhelyét és alul a rendet, a melybe tartozik, épen ugy, a mint ezt a facsimile mutatja.

A lapokon előforduló számok világosan mutatják, hogy többszörös, cseréire szánt példányait is szigoruan rendben tartja, így tudja, miből mennyi és hová ment.

Érzem, hogy e kis cikkben csapongtam; de már az ugy van! Tudva, hogy valaki örült, más meg teljesen boldog volt, kizökkentem a száraz leírás kerekvágásából, fékelt eresztettem a tollnak, s pár perczre magam is valami boldog-féle voltam.

Herman Ottó.

A phonograph.

A telephon után, mely csak egyszerűen tovább adja a hangot, a phonograph következett, mely magában tartja, mintegy megőrzőíti s akkor és annyiszor adja ki, a mikor és a hány-szor kívánják. Mint a könyvből a gondolatot akárhányszor el lehet olvasni, a phonographal is akárkinek ismételni lehet a hangot, melyet magába vett.

Külső alakja nézve egy kis — zsebben hordható — szelence, mely, mint a csokoládé-táblácskák, érdelem-papírba van göngyölve. Belső szerkezete titkáról még keveset tudunk; felalálói, úgy látszik, egyelőre még magoknak akarják azt tartani.

Bemutatásáról, és pedig ugy tudomány körben, mint nagyobb közönségnek, két tudósítás fekszik előttünk, Londonból az egyik, a másik Párisból.

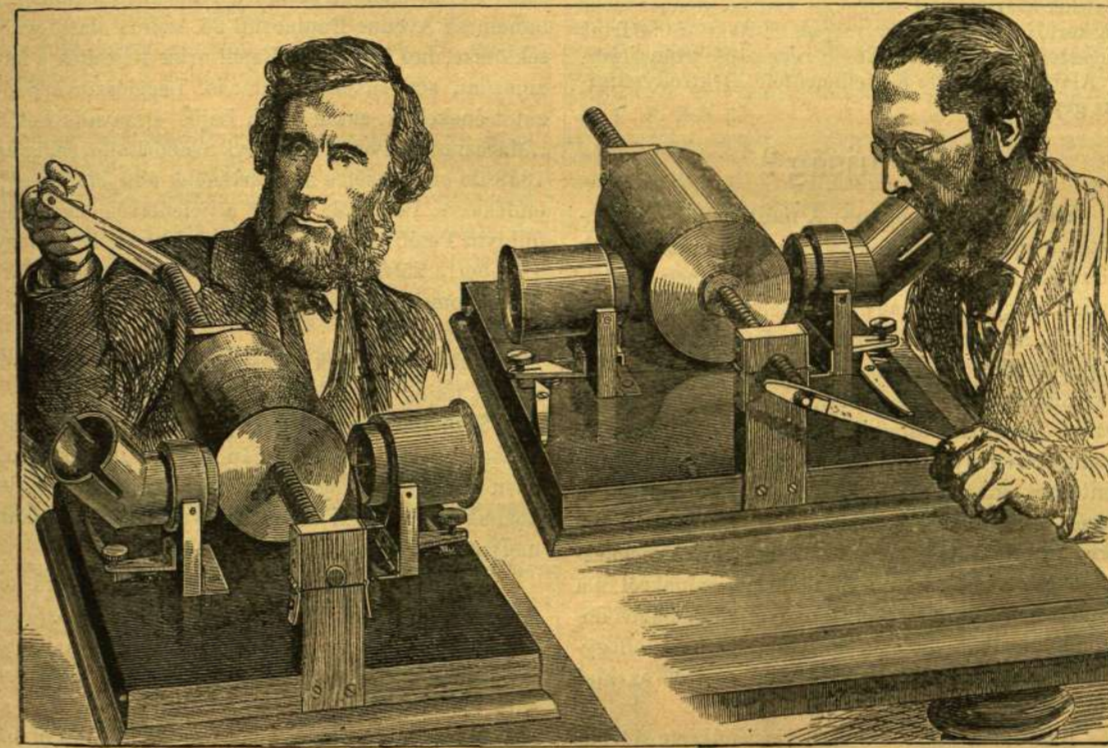
Londonban, február 1-én, a királyi színház hallgatóságával volt tömve, Preece W. H. tanárnak a telephonról szóló előadására. A színházat a bond-streeti Long's Hoteltel drót kötötte össze s a jó távol fekvő két helyiségben levők közt élénk beszélgetés folyt a telephonon. Másik drót Southamptonba szolgált, a táviró hivatalba, a vidékkel való közlekedés végett.

Most következett azonban az előadás csodásabb része: a phonograph bemutatása. Kis faszelenczét mutattak fel, melyben a szárszám rajlett. Preece ur előadta mennyi fáradsággal jutott hozzá. Egy Amerikából nem rég hazatért barátja hozta el neki a szükséges rajzokat, melyek szerint a műszer itthon egy ügyes mechanikus által sikerült elkészíttetnie. Ezzel egy ismeretes angol népdal egypár sorát belemondta a kis szelenczébe, mely azt csöndesen benyelte magába. Pár perczig várt s akkor valamit csinált neki, valószínűleg megnyomott egy rugót, s a szelence visszaadta a mondottakat. Tisztán meglepett különböztetni minden szót, de a hang gyöngye s kísérteties volt. Azután Tyndall tanár, a szakértő bírálók egyike lépett a műszerhez s a szintén jelen volt koszosrus költő Tennyson ismeretes költeményének első sorát: „Oh jőj le a kertbe, kedves” mondta bele a phonographba, mely azt, kevés idő múlva azonnald ismételte. Azután sokan tolongtak meg az asztalhoz, melyre a phonograph el volt tele, s a ki csak hozzá juthatott, sugott bele valamit, a mit az hűségese visszamondott. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, a mint Preece ur sug bele, s Tyndall ismételteti a műszerrel.

A „Times”, mely hosszabban leírja a kísérletet, így kiált fel végül: „Mit mondjon az ember oly műszerhez, mely az emberi hangot megőrző akármeddig s visszaadja akárhányszor! Bármily hosszú üzenetet rá lehet bízni egy kis érez-lemezre, melyet a világ bármely részébe el lehet küldeni, hogy a kinek szól, egy rugó megnyomásával elmondassa magának, és pedig az ismerőnek saját hangján! Mit mondjunk egy oly gépezet-höz, melylyel távollevő vagy épen elhalt kedve-

seink hangját visszazéhetjük magunknak, teljesünk szerint!”

A párisi tudósítás a phonographnak a francia akadémiaudán történt bemutatását írja le. Du Mascie gróf, írják a párisi lapok, a tudományos akadémia tagja, mint hétfőn mutatta be az Edison által feltalált s Napolit és Depret által tökéletesített eszközt az akadémianak. Nem egyéb az, mint körülbelül 20 centiméternyi henger, melyen egy tengely fut át. Ehhez aztán még egy közönséges telephon van alkalmazva. Az akadémia előtt annak bemutatója tiszta, nyílt hangon következőket mondá: „A phonograph üdvözi a tudományos akadémiaát”. Egész világ a fület hegyezte. Az elnök teljes csöndet ker, a mi be is következik. Eltelik egy percz; ekkor megfordítanak egy fogantyut, mely a tengelyt érinti s az egész gyülekezet tisztán hallja: „A phonograph üdvözi a tudományos akadémiaát”. Átalános kacaj fogadja s hozzá kell tenni, hogy a tudós gyülekezet nem egy tagja részéről a hitetlenkedés világos jele is. „Hasból való beszélés ez!” kiáltják minden oldalról; „tréfáság, bolondítás.” „Boesánat, kollega urak, mondja Du Moncel, tiszta valóság ez”, s hogy meggyőzze a hitetleneket, ő maga szól be a műszerbe, hogy köszönetét fejezze ki fötalálójának, bemutatásáért. S ekkor már nem volt lehetséges a kételkedés, az akadémia e köztiszteltében álló tagját már nem lehetett a fötalálálóval áll czimboráskodásról s a hasból beszélés képességéről egyszerre valólni

A phonograph beszél Tyndallhoz.

Preece tanár beszél a phonographba.

A phonograph.

s az akadémia tagjai így egyszerre győződtek meg a találmány valóságáról s rendkívüliségéről.

Említettük, hogy a phonograph finom érdelem-papírba van burkolva, most hozzá teszünk, hogy a belemondott hangot nemcsak megtartja magában, hanem a papír-burkolatra le is jegyzi (nem tudjuk minő jegyekkel vagy betűkkel) és innen van neve, mely annyit jelent mint hang-író (hang-jelző).

Már azt nem értjük, mikép lehet az, hogy a hangot miután kiadta is, megtartja a phonograph s új meg új hanganyagot vehet magába, a nélkül hogy összeavardának a különböző hangok, s mikép lehet belőle majd ezt, majd a másikat csinálni ki. E kérdést az tételi velünk, hogy egy másik tudósítás szerint, egy New-Yorkból hozott phonographon a new-yorki hangok ismételtettek Londonban, s mindjárt reá a God save-t mondották bele ott helyben és huszszor is elisméltették vele, a mi nagy mulatságot okozott, mert mindig azon a hamis hangon énekelte el, a mint beleadta az illető, ki a végső akkordon már eserben hagyott a hangja.

Mindenesetre még újabb és behatóbb leírás vártjuk a nevezetes találmánynak.

Irodalom és művészet.

Ritka könyv dicsekedhetik olyan pártfogással a közönség részéről, mint a sajtó alól épen most kikerült „Hungary Album”. A könyv, mint tudjuk,

nemzeti közele, az eloláhosodott hunyadmegyei magyarok visszamagyarosítására adatott ki, s kétséget sem szenved, hogy e népszerű eszme volt első sorban az, mely a közönséget a vállalat oly felkarolására bírta, hogy az 1820 előfizetése után begyűlt összegeken kívül még felülfizetések is érkeztek, ugy hogy a nyers bevétel 3654 frt 30 krt tesz ki. De a szerkesztők: Szathmáry György és Szabó Endre is elkövettek mindent, hogy érdekes albumot nyújtsanak a közönségnek. Sok nevezetes írónk érdekes munkájával találkoznak e könyvben, melynek Hunyadmegyére vonatkozó speciális részén kívül, — a mit Szathmáry György, Réthy Lajos, Téglás Gábor, P. Szathmáry Károly, Thallóczy Lajos és mások írtak — tartalmaz irodalmi része is van, melyben irodalmunk sok jelséjét látjuk képviselve, így pl. gr. Széchenyi Antalt Washingtonról, Szász Károlyt Zrínyi a költőről, Szilágyi Sándort a XVI. századbeli dunai konföderációról, Hegedűs Sándort a pénzről, Vécsey Tamást „Erdély a remekjogban” című, Harrach Józsefet a tulvilágról az antik költészetben írt tanulmányával, — Tóth Kálmánt, Greguss Ágostot, Dalmadyt, Endrődit, György Vilmost, Bartók Lajost, Váradi Antalt, Illyés Bálintot, Thaly Kálmánt, Ifj. Ábrányi Kornélt, Ábrányi Emilt, Komócsyt, Erdődi Bélát, Hegedűs Istvánt, Szász Gerőt, Szabó Endrét, stb. költeményekkel; Jókai Mórt, Törs Kálmánt, b. Jósika Kálmánt,

tást s „A szerelem meséből” című cyclust fog tartalmazni s ára 1 frt. Az előfizetés, vagy utánvétellel megrendelés, szerzőhöz, Budapest, Sándor-utca 3. sz. a. küldendő. — A hozzánk mutatványul beküldött három kis dal közül, hadd álljon itt egy, a gyűjtemény ajánlására:

Bánkódóhoz.

Fájdalmadat ne vidd a nagy világra,
Nem értik azt az emberek, —
Kiszáradt már a részvét szent könyűje,
S az érzés régen szendereg! . . .

Oh menj, siess könnyezve a magányba,
És sirj, zokogj keservesen,
A könnyek arezodon leomló árja,
Az éghez közelebb viszen.

Beszélgj a némaságnak fuldokolva,
Panaszban öntsd ki kobledet,
Beszélgj, beszélgj! a talán meg ért a négy fal,
Hamarább, mint az emberek! . . .

„A tengerész-életből” című kötetre hirdetésközlést Kompolthy Tivadar; a díj (egy frt) a szerzőhöz belváros, szervitátor 5. szám küldendő.

Rónay István, országos képviselő Budapestben és Bécsben tartott egyházi beszédeknek gyűjteményét sajtó alá rendezte. Az első kötet 7 egyházi beszédet tartalmaz. Rónay beszédek költői fel fogás, szónoki hűv és eszméleti gazdagság jellemzi. A díszesen kiállított kötet Grill Károly könyvkereskedésében jelent meg, s ára 1 frt.

„Isten szolgája” címmel Kolozsvárt megjelent az a jeles emlékbeszéd, melyet Szász Domokos ref. lelkész tartott id. Elekes Károly elhunyt esperes fölött, kinek arcképe is díszíti a csinos kiállítású füzetet.

Az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásából veszünk dr. Alexander Bernát érdekes tanulmányát: „A philosophia történetének eszméje, tekintettel a történetre általában”. A derék fiatal tanár, ki a mellett hogy sokat tanult, világosan tud gondolkozni s jól is ír, e tanulmányával újabb jelet adta, hogy szegény bölcsészeti irodalmunk kevés mivelői közt őt már is tisztessé hely illeti meg, s jövőre tőle még többet várhatunk. A díszes kiállítású füzet ára 80 kr. — Ugyanevak az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában jelentek meg csinos székbeadásban „A népiszkolák, polgári iskolák és tanító képezők új tantervei és vizsgálati szabályzatai”, — külön lenyomatban a népiszkolai rendelet és törvények teljes gyűjteményéből, nélkülözhetetlen zsebkönyv az illetőknek. Ára 50 kr. — Továbbá: „1877. XX. törvények a gyámság és gondnokságról” kimerítő betűrendes tárgymutatóval. 2-ik kiadás. Ára 60 kr. — „Belügyminiszteri rendelet a gyámság és gondnokságról szóló 1877. XX. törvények életbeléptetése és ügyrende érdekében.” Ára 30 kr. — „1877. évi XXII. törvények a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról.” Ára 30 kr. — „Miniszteri rendelet az 1877. XXII. t. cz. életbeléptetése, végrehajtása és a kisebb polgári peres ügyekben követendő ügyvitel, valamint az erre vonatkozó bélyegilletékek tárgyában.” Ára 20 kr.

Ügyvédek és bírák számára hasznos kis könyvet adott ki dr. Majsits Mór budapesti ügyvéd e czim alatt: „Igazságügyi utmutató vagyis az 1848—1877. év végeig hozott összes magyar törvények és az 1865/7—1877. év végeig kibocsátott igazságügyi rendelet betűszerinti tárgymutatója.” A 8 ivnyi füzet ára 1 frt 20 kr.

A Weinberger-féle „Rajzolás elemei hálózatban” című vállalatból megjelent a 2-ik kötet második füzeté tiz rajzmintalappal, ára 20 kr.

Uj hírlapok. Istóczy Gyóköz orsz. képviselő, ki a zsidók felléi ellenszenves fölszólásairól lett ismeretes, „Jövők” című közgazdasági és társadalmi hetilapra hirdet előfizetést. A lap első száma ápril 7-én jelenik meg. Előfizetési díja egész évre 6 frt. — „Magyar firdőlapok” czim alatt dr. Lőrinczi Ferencz, Zilahy Sámuel kiadásában ápril 1-jétől hetilapot indít meg. A lap ápriltól szept. végéig jelen meg s ára 5 frt.

Történetbuváraink több év óta, de nevezetesen a vándorgyűlések alkalmából, tömérédek történelmi anyagot gyűjtöttek és a hazai művelődés-történethez igen sok érdekes adatot kutattak fel. A történelmi társulat és az akadémia történelmi bizottsága most a halomra gyűjtött anyag feldolgozására gondolnak és az utóbbi elhatározta; hogy az első sorban a tizenhatszázadik század történetét fogja megírni. Több a 18-ik század történelméből vett

Földváry István költeményeire hirdetésközlést. A 8—9 ivre terjedő kötet dalokat, néhány buzdí-

Kéy hatzser hasznosított péti sor, vagy annak helye egyeztetésig...

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalko számán hirdetésüket elfogad Bécében: Hasz...

Figyelmeztetés és felvilágo. itásul! Még soha nem kellett szépitészer olyan fel...

Francia hajfestő-szer. (Chromatique Parisien.)

Ezen, Páriban és Franciaország egyéb városaiban több év óta a legjobb sikerrel alkalmazott haj...

Budapesten a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF...

Központi szétválasztási raktár: I. Winkelmayer. Wien, 6. Beizik. Gumpertstrasse, Nr. 159 u. Stumperg. Nr. 13.

Europa szálloda BUDAPESTEN.

Ezenlét szerencsém a nagyon tisztelt t. cz. közönséget értesíteni miszerint a régóta Budapesten fennálló és általánosan ismeretes...

Tisztelettel maradtam Rainer J. (Utánnyomat nem díjaztatik.)

Minta-kártyák ingyen és bérmentve. Figyelemre méltó...

a t. férfi-szabó urak számára. A tavaszi és nyári idény közelébe alkalmából van szerencsém...

Az első valódi, gyógyulást eszközölő, nyakoldó Hoff János-féle malátamell-cukor...

Hoff János, cs. kir. tanácsos urnak, a legtöbb európai uralkodó udv. szállitójának, a koronás arany-érem...

Meggyógyítása a hurut, köhögés, rekedtség, mell-, tüdő- és gyomor bajoknak, gyengesség és lesóványkodásnak...

Figyelemreméltó elismerések. Miután az ön malátá-egészségi sörével már csaknem kilencz éven át tartó...

A Hoff-féle malátá-kivonat rövid használatán után megszűnt a gyötörő köhögés...

Tekintetes ur! Felkérem önt a mily gyorsan csak lehet 10 csomag Hoff-féle malátakávé...

Nem tudok már többé az ön Hoff-féle malátakészítményei nélkül megenni...

Mivel az ön egészségi labdacsei kitűnő hatással bírnak, emellegye sokan fölkernek, hogy nekik azokat meg hozzassam.

Az ön labdacsei kitűnőséget és jószágát elismerve, azokat minden gyomorszenvedőnek teljes bizalommal ajánlhatom.

Eladás nagyban és kicsinyben: Hoff János főlkja: Budapest, kalap-utca 10.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A TERMÉSZET KÖNYVE...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

12. SZÁM. 1878. XXV. ÉVFOLYAM.

Minden haszorulásban, bényájkóságban, étvágytalanságban, gyomorhuruban, felfúvódásban, szédülésben, váltózában, aranyérbn, bőrkülésekben...

általános egészségi labdacsek. A hinták k. - Egy doboz 15 labdacseal 21 kr. a j.; egy tekercs 6 doboz...

Raktárak: Malaczka Friedrich János gyógyszerész urnál; Budapest Formagyi I. gyógyszerész urnál...

Elismerő-iratok. Nyolcz év óta tartó hányási ingerben sinlődtem, úgy hogy sem bort sem sört nem ihatam.

Szives köszönetet mondok önnek labdacsaier, melyek engem egy év óta tartó váltóláz és vízibetegség szenvedéséből teljesen helyrehoztak.

Sok év óta fej- és gyomorfüjásban szenvedtem, de az ön kitűnő labdacsei segítettek rajtam.

En a szememről a hályogot az ön labdacsei által tisztára lehajtottam.

Az ön labdacsei hatása kimondhatatlan jó hatású, nagy köszönettel és mély hálaival vagyok ezért irányában.

Kitapasztaltam az ön labdacsei kitűnő hatását, melyért nem vagyok mással, mint mély tisztelettel ön iránt.

Gyomorbántalmaimból kibontakozva, meg nem hálálható köszönettel nyilvánított tettes urnak.

Kötelességemnek tartom önnek tudomására hozni, hogy labdacsei kitűnő hatásnak voltak.

Mivel az ön egészségi labdacsei kitűnő hatással bírnak, emellegye sokan fölkernek, hogy nekik azokat meg hozzassam.

Az ön labdacsei kitűnőséget és jószágát elismerve, azokat minden gyomorszenvedőnek teljes bizalommal ajánlhatom.

6 Gyors és biztos segély gyomor-bajban szenvedőknek. Dr. Rosa életbalsama, a legjobb és leghatékonyabb szer az...

egészség fentartására. A vér és nedvek tisztítása és tisztántartására a jó emésztés előidézése, valódi minőségben...

Az első valódi, gyógyhatásos Hoff János-féle malátakészítmények a cs. k. osztrák-magyar tartományokra beiktatott végjeggyel vannak ellátva.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent: A Franklin-Társulat kiadásában...

Ajánlom a mélyen tisztelt hölgyvilágnak függőnytisztító intézetemet,

hol azok chlormész nélkül, ablakonként 50 krajczárjával az ujjhoz hasonló szépen tisztítottak meg.

recze-függönyökből. A legjobb mintákban, 2 fnt 80 krtól 9 fntig ablakonként.

Harisnyá-szárakból a fej hozzákötésére s az ehhez szükséges divatos kötőpamutokból, valamint gyermek és női harisnyából, gazdag választékban.

UNGHER F. W. FIA, Deák Ferenc-utca 5. sz. Alapítva 1835-ben.

TANNINGENE. Ólommentes ártalmatlan hajfestő-szer szürke, fehér és vörös haj, szákhál, és szemöldök számára, melyet a leggyorsabb módon csak egyszeri használat után is megváltoztat és szősz hibátlan fényes...

Eredeti keleti rózsatej, Russ Károlytól, 4339 a bőrcék anonnal, és nem csak a hosszabb használat után, oly gyöngéd, vakítóhérségű, fiatal frissességű színt ad, mint a mely semmi egyéb szer által nem érthetik el...

Szeptől, májfoltokat, pörpenseket, bőr-alkát, az arcvöröséget napégetést és a bőr minden kivirágását a dr. Tobias-féle Eau miraculeuse antephelique, a bőrön s a bőr által gyűlekező festszínnyakok felszívódását által gyökeresen eltávolítja, s a legdurvább, legkérgesebb bőrt éppen át puhá, a fehér és a sárga fényt elűzi. Ára 1 fnt 50 kr.

Valamennyi itten felsorolt különlegesség jóállás mellett határozottan ártalmatlan, s egyedül valódi minőségben szállítja: Russ Károly, gyógyszerész és vegyész, Bécsben, I. Beizik, Wallfischgasse Nr. 3. Budapest: Török József, gyógyszerésznél.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és minden könyvárúsnál kaphatók következő KATHOLIKUS IMAKÖNYVEK.

ALBACH Sz. J. Ahítat órái. Elmélkedések Isten, erény és az örökké valóság felett. Fordította Toldy László, Esztergom főmegyei áldor. (16-rét, 319 lap.) Bőrcé köve aranyvágással 2 fnt. Francia bőrcé köve káposccsal 3 fnt.

GYÖRFFY Iván. Kis mennyel manna. Második kiad. (16-rét, 128 l.) Köve 25 kr.

GYÖRFFY Iván. Mennyel manna. Katolikus ima- és énekkönyv tanuló ifjak és éltések számára. 2-ik kiadás. (16-rét, 256 lap.) Köve 50 kr.

HUNGARI A. Isten temploma. Imakönyv minden rendű és állapotú keresztény katolikusok számára. Zsebkiadás. Egy aczélmetszettel. (16-rét, 544 l.) bőrcé köve aranyvágással 2 fnt. Francia bőrcé köve káposccsal 3 fnt. Kék v. vörös bársonyba köve, ezüst kerettel és káposccsal 6 fnt.

TÁRKÁNYI Béla. Ártatlanok öröme. Katolikus imakönyvecské kis gyermekek számára. Sok képpel. (16-rét, 62 l.) K. 20 kr.

TÁRKÁNYI Béla. Veszécsillag az üdv elnyerésére. Imakönyv a kath. nőnem használatára. Kis (6-rét, 452 lap.) Öt aczélmetszettel, híres műrekek után a külföld legjelebb művészei által metszve. Bőrcé köve, aranyvágással 3 fnt 50 kr. Francia bőrcé köve káposccsal 5 fnt - kr. Ugyanaz zsebkiadás, két aczélmetszettel (394 l., 16-rét.) Bőrcé köve, aranyvágással 2 fnt - kr. Francia bőrcé köve káposccsal 3 fnt - kr. Kék v. vörös bársonyba köve 8 fnt - kr.

TÁRKÁNYI Béla. Veszécsillag a mennyel korona elnyerésére. Kathol. imádságos és énekes könyv. Nagy aczélmetszettel. (8-rét, 480 l.) Bőrcé köve, aranyvágással 3 fnt. Ugyanaz zsebkiadás, (32-rét, 544 lap.) Bőrcé köve aranyvágással 2 fnt 50 kr. Francia bőrcé köve, káposccsal 4 fnt.

TÁRKÁNYI Béla. A hajadonok örangyala, katolikus imakönyv. (372 lap, kis 8-rét.) Velinpapíron 5 képpel. Francia bőrcé köve káposccsal 5 fnt - kr. Kék v. vörös bársonyba köve, ezüst kerettel és káposccsal 8 fnt - kr. Ugyanaz zsebkiadás, 352 lap, 32-rét. Bőrcé köve aranyvágással 2 fnt 50 kr. Francia bőrcé köve kápos. 4 fnt - kr.

TÁRKÁNYI Béla. Ifjúság kalauza az örök életre. Katolikus imakönyv énekekkel és zsolozsákkal. (16-rét, 312 lap.) Vászonzba köve aranyvágással 80 kr.

JAIC Marian P. Sammlung katholischer Kirchengesänge mit einem Anhang von salbungsvollen Früh-, Abend-, Mess-, Beicht- und Kommunion-Gebeten. (8. 576 Seiten.) Geb. in Leder mit Goldschnitt 1 fl. 40 kr.

PELTZMANN Gregor P. Geistlicher Wegweiser zur Beförderung der christ-katholischen Kirchen- und Hausandacht für alle Stände. Mit sechs Stahlstichen. (592 Seiten. 8.) Gebunden in Leder mit Goldschnitt 1 fl. 80 kr.

PELTZMANN Gregor P. Marianischer Blumenkranz zur Beförderung der Verehrung Mariä. Mit sechs Stahlstichen. (476 Seiten. 8.) Gebund. in Leder mit Goldschnitt 1 fl. 80 kr.

